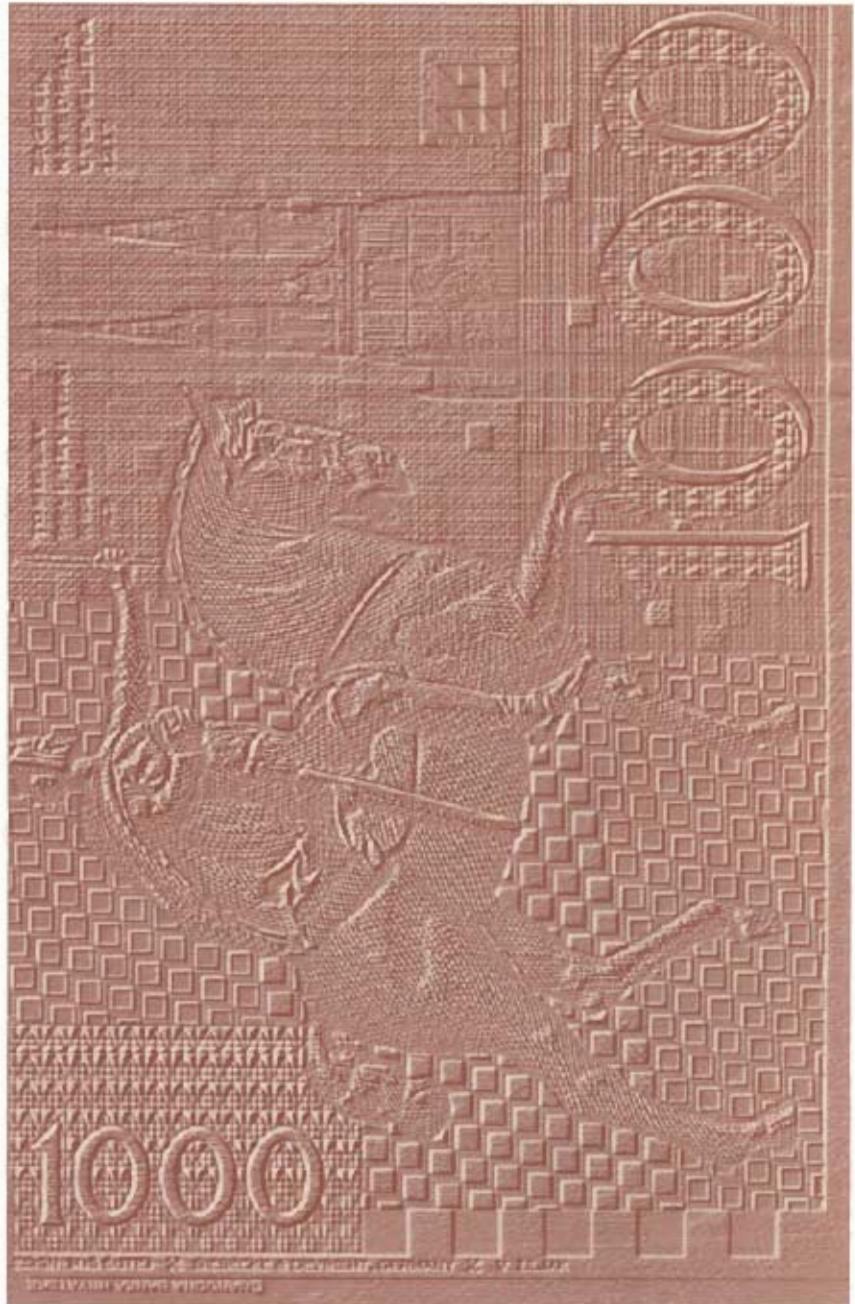

NARODNA BANKA HRVATSKE

BILTEN

GODINA II
BROJ 14

TRAVANJ 1997

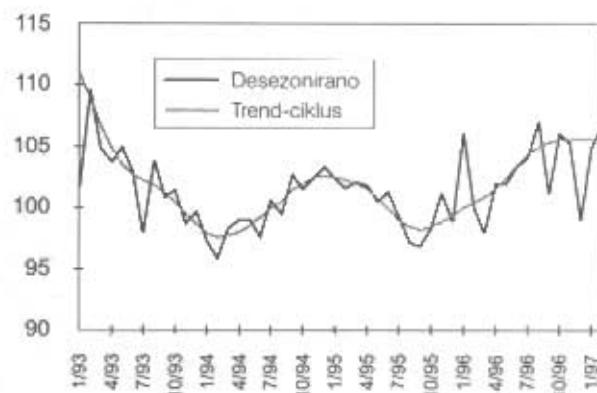
INDUSTRIJA

Indeks fizičkog obujma industrijske proizvodnje za prva dva mjeseca 1997. godine izračunat je prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD) i tako konačno prilagođen međunarodnim statističkim standardima. Ukupna industrijska djelatnost podijeljena je na područja, potpodručja, odjeljke, skupine, razrede i podrazrede. Hjernarhijski najviše područje podijeljeno je na rudarstvo i vađenje, preradivačku industriju i opskrbu električnom energijom, plinom i vodom. U tekućem mjesecnom izvještavanju Državnog zavoda za statistiku podaci će se pratiti do razine odjeljka NKD, a uskoro će se ponovno pratiti proizvodnja prema ekonomskoj namjeni proizvoda. Novosti uvođenja NKD pri-družena je još jedna koja se odnosi na promjenu ponderacijskog sustava izračunatog na temelju bruto domaćeg proizvoda iz 1995. godine. U proizvodnji dodane vrijednosti najviše sudjeluje preradivačka industrija s 86,95%, slijedi opskrba električnom energijom, plinom i vodom s 10,11%, dok je na posljednjem mjestu rudarstvo i vađenje s udjelom od 2,94%. Prema novoj klasifikaciji i novom sustavu pondera u okviru preradivačke industrije, odjeljci su rangirani tako da je na prvom mjestu proizvodnja hrane i pića (25,06%), slijedi proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda (11,30%), izdavačka i tiskarska djelatnost (6,06%), itd.

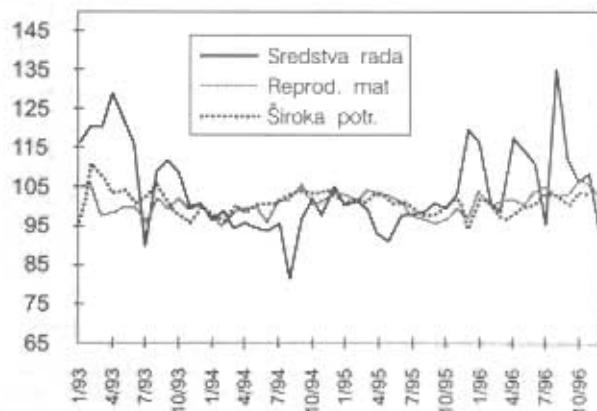
Proizvodnja ostvarena u dva mjeseca veća je od usporedivog razdoblja prethodne godine za 1,3%, a njezina trend komponenta izdvojena iz originalne vremenske serije stagnira u zadnjim mjesecima nakon višemjesečnog rasta.

Preradivačka industrija ima međugodišnji kumulativni pad od

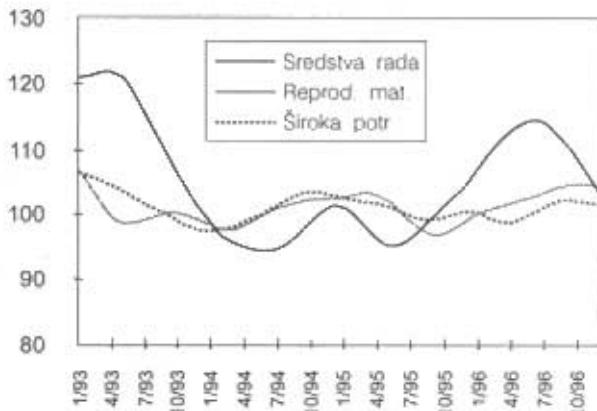
**INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA UKUPNO, 1995.=100
desezonirani podaci i trend-ciklus**

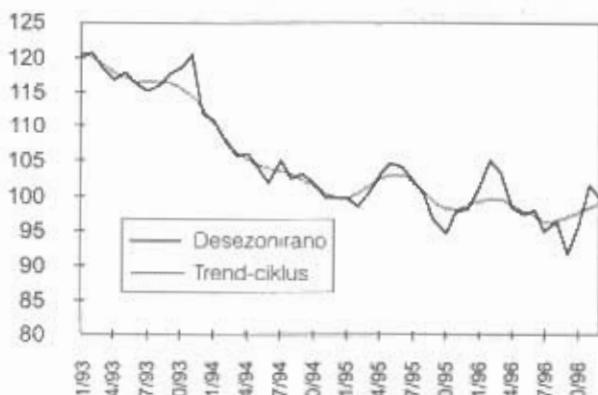
**INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA PREMA NAMJENI, 1995.=100
desezonirani podaci**

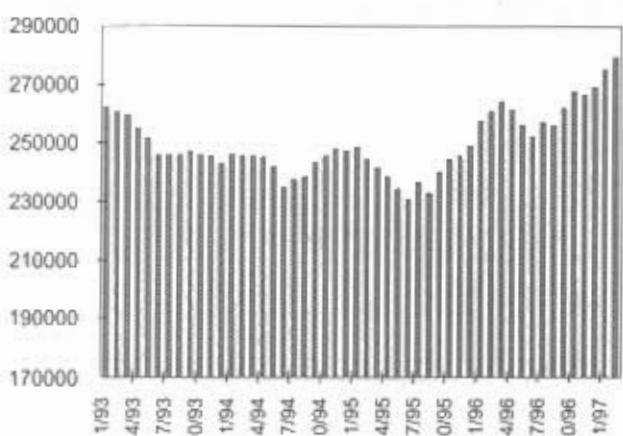
**INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA PREMA NAMJENI, 1995.=100
trend-ciklus**

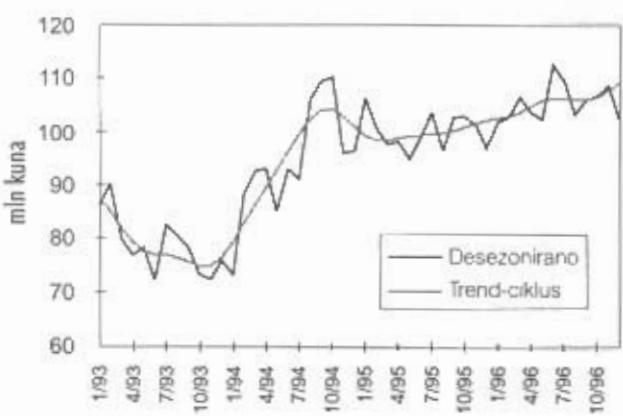
ZALIHE GOTOVIH PROIZVODA U INDUSTRIJI, 1995.=100
desezonirani podaci i trend-ciklus

BROJ NEZAPOSENLIH

NOVČANI TIJEK REALNE DODANE VRIJEDNOSTI U INDUSTRIJI, 1995.=100
desezonirani podaci i trend-ciklus

2,1% te mjesечni od 1,0%. Usporedbom drugog mjeseca s obzirom na ova bazna razdoblja zabilježen je rast u opskrbni energijom, plinom i vodom i to za 13,6%, odnosno 15,9%. Rudarstvo i vodenje poraslo je kumulativno za 3,1%, a mješecno 9,7%.

Iako je u razmjeni industrijskih proizvoda s inozemstvom na početku godine ostvaren deficit, sam izvoz bilježi pristojne rezultate. Ukupna industrijalna imala kumulativni međugodišnji rast izvoza od 28,0% u dolarskom iskazu, pri čemu je izvoz rudarstva i vodenja porastao sedam puta, preradivačke industrije 25,2%, dok se o opskrbi energentima ne može ništa reći budući nije zabilježena u istom razdoblju prethodne godine. Nakon optimizma što ga je u trećem kvartalu prethodne godine pobudio rast narudžbi za izvoz, u četvrtom je tromjesečju zabilježen pad narudžbi za izvoz preradivačke industrije. Samo je proizvodnja električne i optičke opreme imala pozitivna očekivanja. Ovakve je rezultate pokazala anketa izvoznih narudžbi redakcije Privrednog vjesnika. Potražnja za industrijskim proizvodima, a posebno ona izvana može dati smisao i poticaj rastu domaće aktivnosti.

U prva dva mjeseca tekuće godine znatno je porastao broj nezaposlenih i sada doseže brojku od 279169. Anketa DZS potraj prethodne godine pokazala je nižu stopu nezaposlenosti od one izračunate postojećom metodologijom (16,2% za siječanj). Ovom je primjenjena i druga definicija nezaposlene osobe, a očekuje se stopa nezaposlenosti od oko 10%. Rezultate provedene ankete treba uzimati s rezervom, jer će konačni biti objavljeni krajem ožujka.

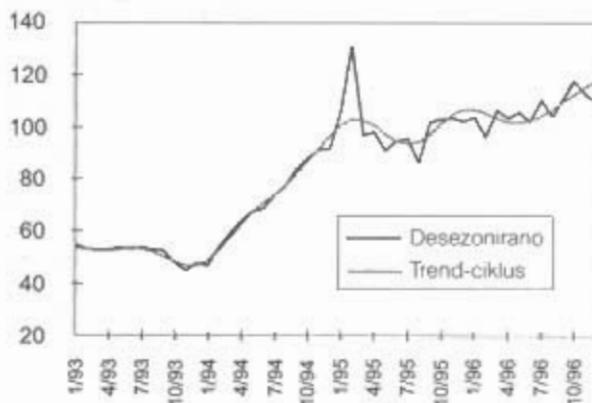
TRGOVINA

Promet što ga ostvaruju subjekti u maloprodaji u prva dva mjeseca tekuće godine kumulativno je na godišnjoj razini porastao za realno 25,9%, a mjesечно 25,1%. Trend krivulja i dalje intenzivno raste. Zalihe trgovinske robe realno su manje za 8,2% nego u prva dva mjeseca prethodne godine. Ocjena kretanja prometa u naredna tri mjeseca koju daje DZS je pozitivna, a to znači da će promet u prosjeku mjesечно nominalno rasti za 4,7%. Za razliku od trgovine na malo promet u trgovini na veliko prema istim baznim razdobljima bio je nešto niži. Izraženo u stalnim cijenama, kumulativno je veći za 11,8%, a mjesечно za 10,2%.

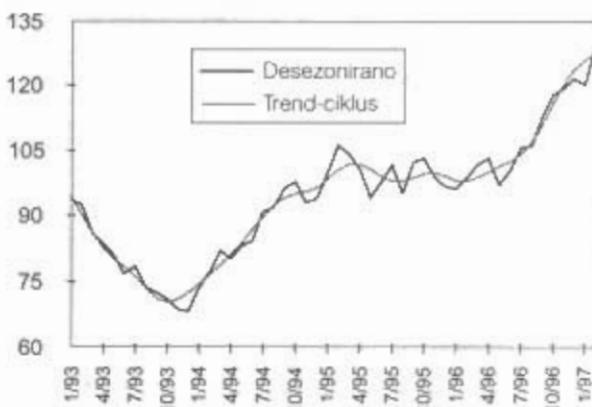
GRADITELJSTVO, PROMET I TURIZAM

Graditeljstvo će, očekuje se, biti i ove godine zaposleno na obnovi i izgrađnji unutar zemlje, a nasuput će i na međunarodnom tržištu, kako pokazuje vrijednost ugovorenih radova. U 1996. godini bilo je ugovorenog 53% više radova nego u 1995. godini. Intenzitet izgradnje stanova u 1996. godini veći je nego u prethodnoj godini. Broj završenih stanova veći je za 208%, nezavršenih 16%, a ukupna površina završenih stanova veća je za 289%. Isključivanjem, za graditeljsku aktivnost uobičajene, sezonske komponente, pokazuje se da u zadnja dva mjeseca opada broj efektivnih sati rada. U prvom je mjesecu utrošeno isto sata kao u prvom mjesecu prethodne godine. Broj radnika na gradilištu veći je za 5,6%. Vrijednost izvršenih radova ima godišnji mjesечni rast od 46,7%, a to je zbog sezonski "slabog" mjeseca svega 60,3% od prosjeka prethodne godine.

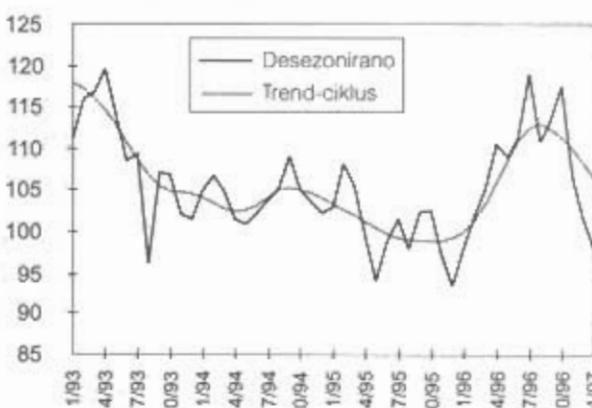
NOVČANI TIJEK REALNE DODANE VRJEDNOSTI U TRGOVINI, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend ciklus

INDEKS REALNOG PROMETA U TRGOVINI NA MALO, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend ciklus

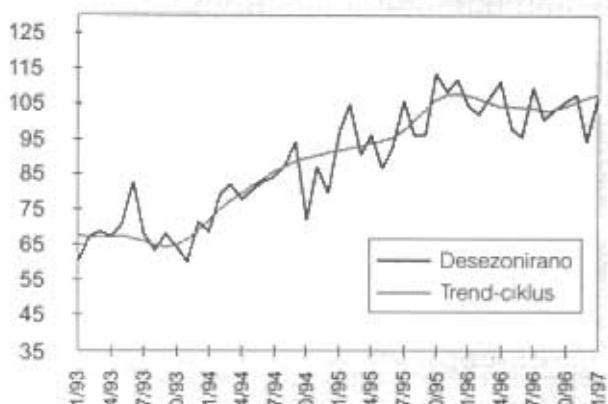

EFEKTIVNI SATI RADA U GRADITELJSTVU, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend-ciklus

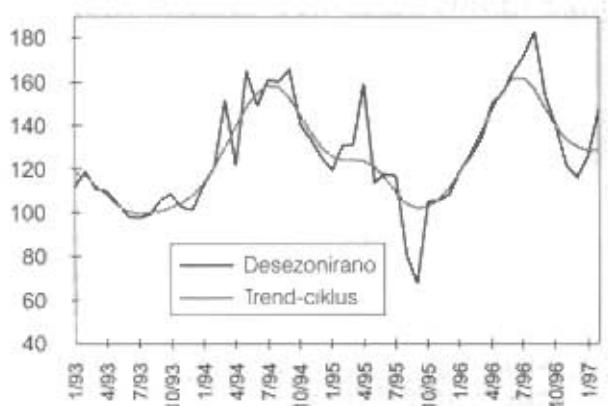
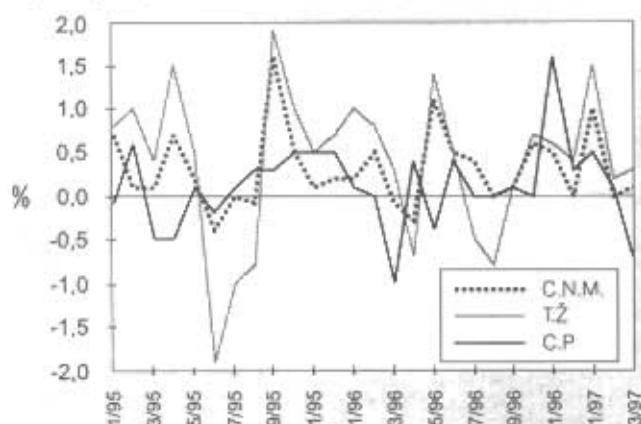

PROMET - PREVEZENA ROBA, 1995. = 100

desezonirani podaci i trend-ciklus

NOĆENJA TURISTA, 1995. = 100

desezonirani podaci i trend-ciklus

**CIJENE NA MALO, CIJENE PROIZVODAČA I INDEKS TROŠKOVA ŽIVOTA
mjesečne promjene**

Graditeljske tvrtke uključene u obnovu suočile su se s tim da im se dio cijene izvedenih radova plaća dionicama kako bi se ublažile finansijske poteškoće, što je donekle dovelo do porasta cijene radova.

Prijevoz putnika po svim kategorijama prometa u siječnju veći je od istog mjeseca prethodne godine za 9,5%, no u isto je vrijeme manji od prosjeka cijele godine za 2,8%, međutim, uzlazni trend je nastavljen. Prijevoz tereta lagano se oporavlja i sada premašuje onaj iz siječnja za 3,5%. Očekuje se da će se sve vrste prometa vratiti prijeratnoj razini zahvaljujući ponovnom skretanju roba na naše prometnice te oživljavanju i izgradnji novih prometnih pravaca. Transportni učinak, s obzirom na geoprometni položaj i nužno uključenje u europski prometni sustav, u budućnosti samo može napredovati.

Nakon što je prethodna godina bila godina povratka gostiju i prekida ratne "oske" te godina kada su se intenzivnije osjećale direktnе i indirektnе posljedice rata ova godina svakako donosi više optimizma. Broj noćenja u prva dva mjeseca je veći od istih iz prethodne godine za 11,4%, i to zahvaljujući porastu noćenja domaćih turista, dok je inozemnih bilo manje. Očekuje se da će turističko gospodarstvo nadalje povećavati svoj proizvod.

CIJENE

U ožujku bilježimo minimalan rast cijena na malo i troškova života, te pad proizvodačkih cijena.

Cijene na malo u ožujku su porasle 0,1% u odnosu na veljaču. Od pojedinih grupa proizvoda najveći rast bilježimo kod cijena prehrambenih proizvoda sa sezonskim proizvodima od 1,3%, te pića i

industrijskih neprehrambenih proizvoda od 0,2%. U istom razdoblju najveći pad maloprodajnih cijena od 1,5% bilježimo kod poljoprivrednih proizvoda bez sezonskih proizvoda. Kod usluga bilježimo minimalan pad cijena od 0,1%.

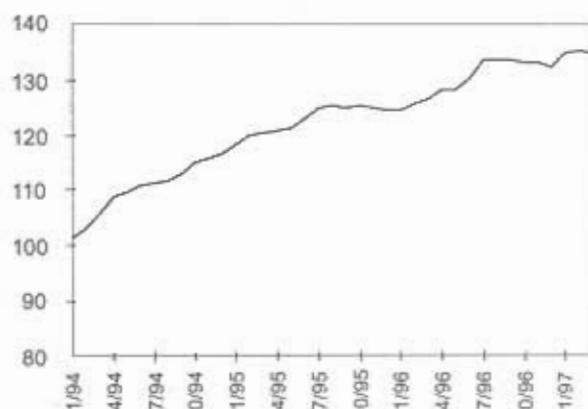
Godišnji rast cijena na malo je umjeren. Maloprodajne cijene su u prva tri mjeseca ove godine porasle 4% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Cijene roba su u prosjeku porasle 2,5%, dok su cijene usluga porasle 10%.

Troškovi života su u ožujku porasli 0,3% u odnosu na veljaču. Ako promatramo strukturu, zanimljit će nam da su u ožujku troškovi života porasli kod roba 0,4%, među kojima najveći rast bilježimo kod prehrane, 0,6% te odjeće i obuće 0,5%, dok kod prometnih i PTT usluga bilježimo pad od 1,7%. Kod usluga bilježimo stagnaciju troškova života u odnosu na veljaču.

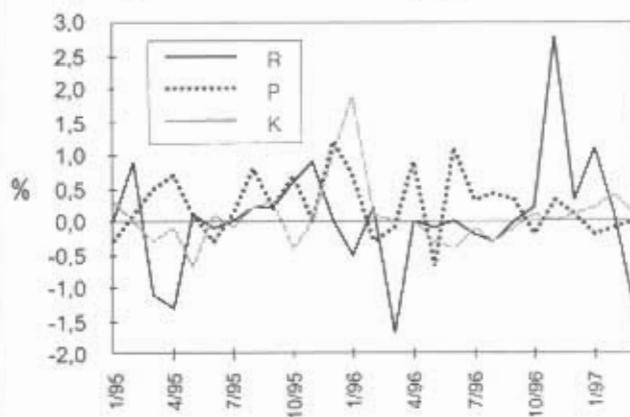
Kod indeksa cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima u ožujku bilježimo pad od 0,7% u odnosu na veljaču. Cijene sredstava rada porasle su 0,1%. Cijene reproduktivskih materijala pale su 1,4%, dok su cijene robe za široku potrošnju ostale na nivou iz prošlog mjeseca. Od pojedinačnih grupa proizvoda u ožujku je u odnosu na veljaču najviše porasla cijena proizvodnje obojenih metala, 3,4%. Najveći pad cijena od 23,3% bilježimo u elektroprivredi, što je rezultat prelaska na ljetnu tarifu obraćuna potrošenje električne energije.

Indikator varijacije relativnih cijena kod proizvođača u industriji i dalje je ostao na niskoj razini, što ukazuje na stabilnost u sustavu cijena. Povećanje standardne devijacije promjena cijena na 4,9% u ožujku posljedica je pristranosti "na dolje", odnosno snažnog pada cijene električne energije zbog prelaska na "ljetnu tarifu".

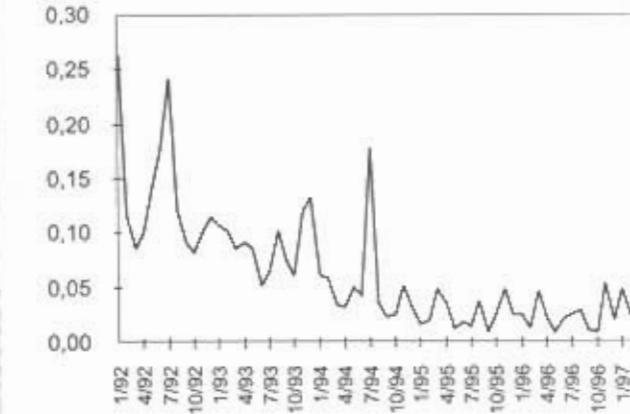
INDEKS RELATIVNE CIJENE MEĐUNARODNO NEUTRŽIVIH DOBARA MJEREN KAO OMJER CIJENA USLUGA I ROBA IZ INDEKSA CIJENA NA MALO, 1992.=100

MJESEČNE STOPE PROMJENE CIJENA KAPITALNIH DOBARA (K), REPRO-MATERIJALA (R) I ROBE ZA ŠIROKU POTROŠNJU (P)

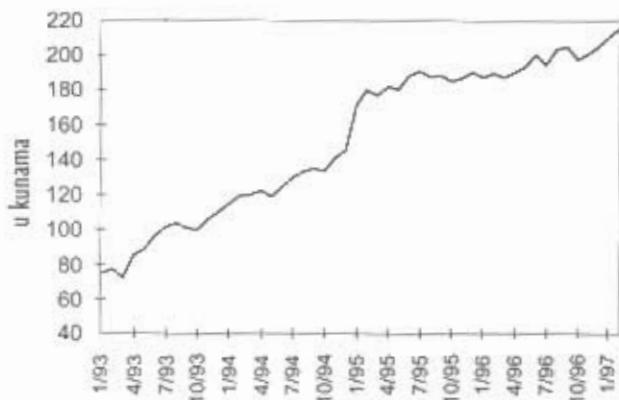

VARIJACIJE RELATIVNIH CIJENA U INDUSTRIJI
standardna devijacija

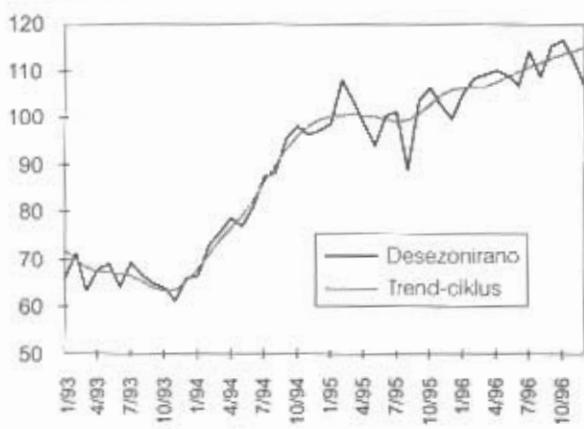
REALNA PROSJEČNA NETO PLAĆA

u cijenama iz siječnja 1993.

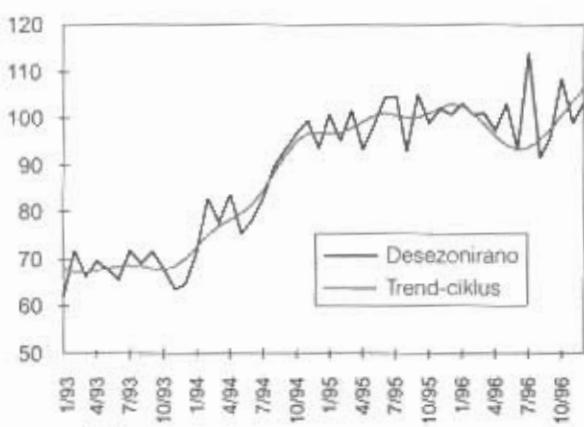
POTROŠNJA STANOVNIŠTVA

desezonirani podaci i trend-ciklus, 1995. = 100

MATERIJALNI RASHODI DRŽAVE

desezonirani podaci i trend-ciklus, 1995. = 100

PLAĆE I POTROŠNJA SEKTORA STANOVNIŠTVA I DRŽAVE

Podatak o realnoj plaći isplaćenoj u veljači pokazuje da ona nastavlja uzlaznu tendenciju pri čemu je veća od usporedive plaće za drugi mjesec prethodne godine za 13,9%, a od prosjeka čitave godine 10,0%. Smanjenje poreza na dohodak po dvije osnove (smanjenje donje stope s 25% na 20% i pomicanje neoporezive zone) omogućilo je porast neto plaće.

Uslijed prelaska na Nacionalnu klasifikaciju djelatnosti, ne raspolaze se podacima o tekućoj potrošnji stanovništva i države za ovu godinu, međutim, očekuje se njihov kontinuitet nakon nekog vremena. Stoga će na ovom mjestu biti više riječi o investicijskoj aktivnosti u prethodnoj godini. Državni zavod za statistiku za sada raspolaže konačnim podacima o investicijama u dugotrajnu imovinu pravnih osoba za 1995. godinu bez ulaganja vojne prirode. Njihov udio u tadašnjem bruto domaćem proizvodu iznosi 11,1%. 1996. godina je sagledana pomoću drugih, alternativnih pokazatelja, a eventualni zaključak manje je vrijedan od onoga koji bi dao osnovni makroekonomski identitet. Na uvoz investicijske opreme potrošeno je 1,5 milijardi dolara što čini 19,4% ukupnog uvoza u toj godini ili 8% procijenjenog bruto domaćeg proizvoda. Ostvareni uvoz opreme veći je od prethodne godine za 14,9%. Drugi važan izvor financiranja bili su izravne strane investicije koje su u devet mjeseci trostruko veće od čitave 1995. godine. Njihov kumulativni iznos u tri kvartala iznosi 254,8 milijuna dolara. Država je za kapitalne izdatke dala za 67,3% više nego u 1995. godini.

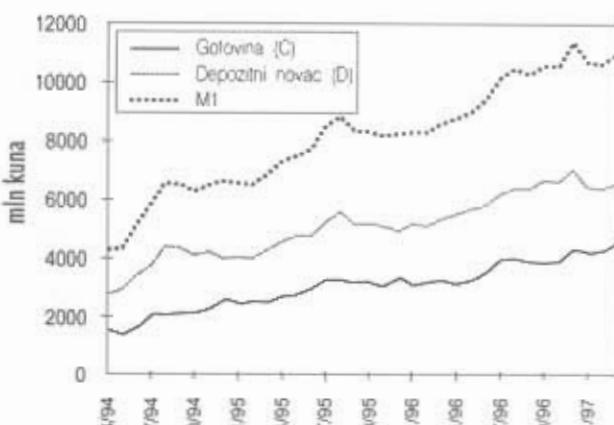
MONETARNA KRETANJA

Kao što je bilo i očekivano, u veljači bilježimo potpuno mirovanje novčane mase u odnosu na siječanj. Blago povećanje gotovog novca od 27 milijuna kuna (0,6%), anulirano je gotovo jednakim smanjenjem depozitnog novca od 31 milijun kuna (-0,5%). Takvo "zatisci" već se formiralo kao sezonska karakteristika veljače i uvod je u preduskršno povećanje gotovine koje će obilježiti kraj ožujka.

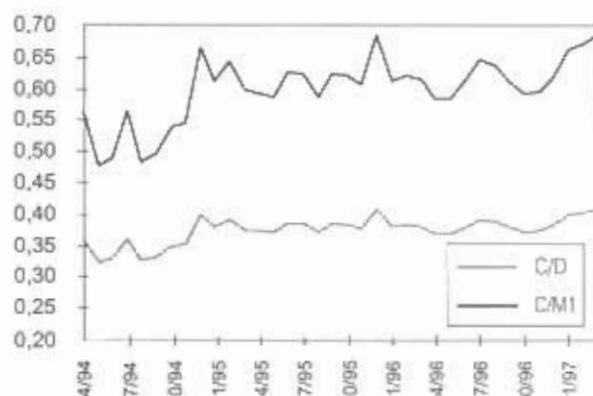
Sektorska raspodjela depozitnog novca pokazuje da je kod stanovništva došlo do povećanja depozitnog novca od 120 milijuna kuna, dok je kod svih drugih sektora depozitni novac smanjen (najviše u sektoru poduzeća, za 93 milijuna kuna). Kod deviznih depozita bilježimo rast od 721 milijun kuna (3,1%). Od toga je čak 600 milijuna kuna rast oročenih deviznih depozita stanovništva, a ostalo je rast devizne štednje po višenju kod stanovništva. Nastavlja se, dakle, trend ubrzanih rasta omrežene, dugoročne štednje na račun štednje po višenju započet u drugoj polovici 1996. godine. To mijenja ročnu strukturu deviznih depozita, pa tako oročeni devizni depoziti stanovništva čine 53% ukupnih deviznih depozita u veljači 1997., dok su prije godinu dana oročeni depoziti činili 40% deviznih depozita. Udjel depozita po višenju u ukupnim deviznim depozitima pao je s 54% u veljači 1996. godine na 41% u veljači ove godine.

Rast kunkskih depozita nastavlja se ubrzanim tempom. U veljači su porasli za 183 milijuna kuna (5,2%), što je više od prošlogodišnjeg prosječnog mjesecnog porasta od 3,8%. I u okviru ovog agregata prepoznaje se polagan zaokret kao i kod deviznih depozita. Na porast kunkskih depozita u veljači utjecao je rast oročenih

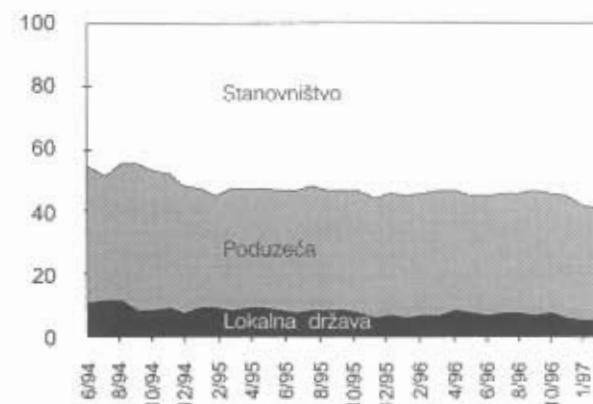
NOVČANA MASA

OMJER GOTOVOG I DEPOZITNOG NOVCA (C/D) I UDIO GOTOVINE U NOVČANOJ MASI (C/M1)

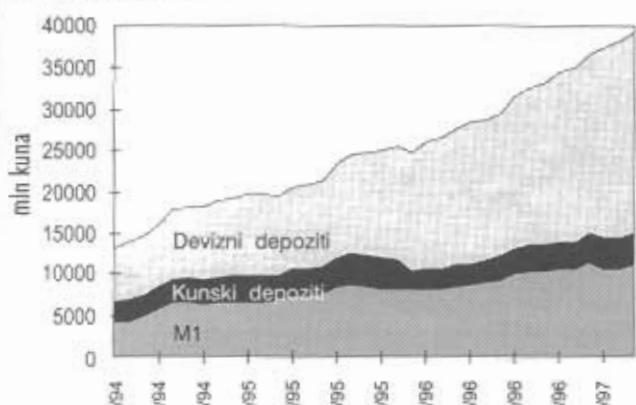

SEKTORSKA STRUKTURA NOVČANE MASE

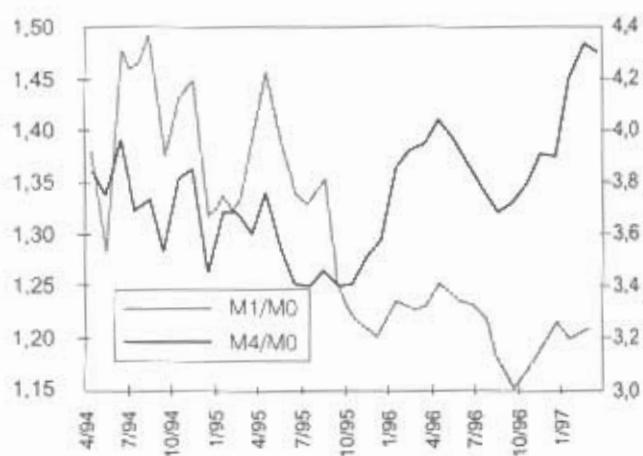
Napomena: gotov novac pribrojen je sektoru stanovništva.

MONETARNI AGREGAT M4

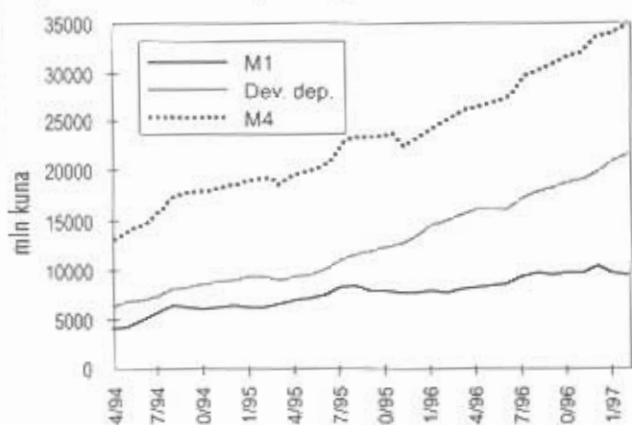
Kunski depoziti = Štedni i oročeni kunski depoziti + obveznice.

MONETARNI MULTIPLIKATORI ($m1 = M1/M0$ i $m4 = M4/M0$)

REALNI NOVAC

u cijenama na malo iz travnja 1994. godine

depozita stanovništva od 100 milijuna kuna i rast kunske štednje po viđenju od (samo) 22 milijuna kuna. Takve divergentne stope rasta promijenile su ročnu strukturu i kunske štednje. Kao i kod deviznih depozita, oročeni depoziti stanovništva povećali su svoj udjel na 34% ukupnih kunske depozita u odnosu na 25% od prije godinu dana.

Takve polagane i suptilne promjene važno je sagledati u kontekstu ukupne štednje kao depozitne osnove kreditne ekspanzije neophodne za zamah investicijskog ciklusa. Tijekom posljednje tri i pol godine stabilnosti cijena i tečaja, štednja korak po korak mijenja svoj kratkoročni predznak i hrabrije ostaje u domaćoj valuti. Valutna i ročna struktura domaće štednje važne su koliko i njena količina. Podaci govore o pozitivnim trendovima, no u svom apsolutnom iznosu, domaća štednja je još pre-mala da bi sama iznijela tranzicijski i poslijeratni rast i restrukturiranje.

Najupečatljivije kretanje u bilanci naših banaka u veljači svakako je smanjenje neto potraživanja bankarskog sustava od države za 1,8 milijardu kuna. Kao što je bilo i planirano, država je dijelom priljeva po euro-obveznicama od 300 milijuna USD značajno umanjila svoje (neto) obveze prema bankama. Kao najznačajnije stavke u tome treba izdvojiti povećanje deviznih depozita države kod banaka u vrijednosti od 890 milijuna kuna te smanjenje kunske potraživanja banaka od države po osnovi mjenica u vrijednosti od 254 milijuna kuna i deviznih potraživanja po osnovi (ostalih) obveznica od 360 milijuna kuna. Specijalno treba napomenuti otpлатu dospijelih nenaplaćenih potraživanja od 208 milijuna kuna, čime je država izmirila praktično sve svoje dospijele obveze prema bankarskom sustavu. Takvo kretanje u odno-

simi države i banaka, uz uobičajeni mješevi porast plasmana banaka od 0,7 milijardi kuna i mirovanje ostale neto aktive, uzrokovali su ukupno smanjenje neto domaće aktive od 1 milijardu kuna. No od priljeva državnog novca na devizne račune banaka rasla je inozemna aktiva banaka. Neto inozemna aktiva poslovnih banaka povećala se u veljači za 1,6 milijardi kuna, što je rezultanta porasta inozemne aktive za 1,8 milijardu kuna i porasta obveza prema inozemstvu od 0,2 milijarde kuna.

Anticipirajući veću potražnju za novcem krajem ožujka (jer kraj mjeseca, kraj tjedna i Uskrs padaju u isto vrijeme), Narodna banka je 25. ožujka intervenirala na deviznom tržištu reotkopom 5 milijuna USD (30,1 milijun kuna) koji dospijevaju početkom travnja. Druga promjena u deviznim rezervama u ožujku jest povlačenje prve od 13 transi kredita po EFF aranžmanu od 28,78 milijuna SDR-a ili 281,8 milijuna kuna. Istovremeno su se i obveze prema inozemstvu povećale u istom iznosu, pa takve transakcije imaju nulti efekt na neto inozemnu aktivu NBH.

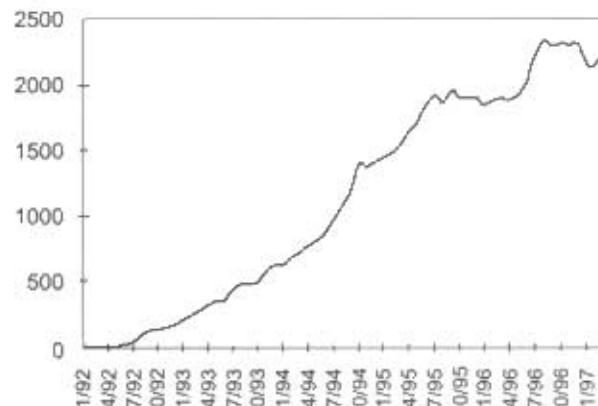
Središnja država u ožujku nije uzela ni kunu kratkoročnog kredita kod Narodne banke, što je i logično s obzirom na priljeve od inozemnog financiranja.

Likvidnost bankarskog sustava bila je dobra čitav mjesec, čak su žiro-računi i blagajnički zapisi "ugodno" visoki prema kraju mjeseca, usprkos vrlo visokom porastu gotovine u optjecaju.

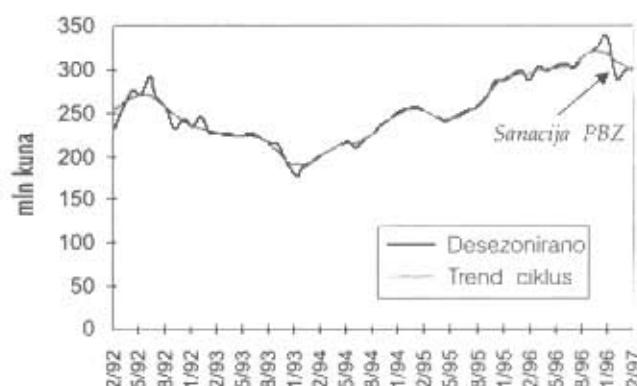
TEČAJ

Iako je nominalni tečaj njemačke marke vrlo stabilan, promatrajući cijeli prvi kvartal 1997. godine, bilježimo nominalnu deprecijaciju kune od 0,3%. Na tečajnicama Narodne banke njemačka marka je

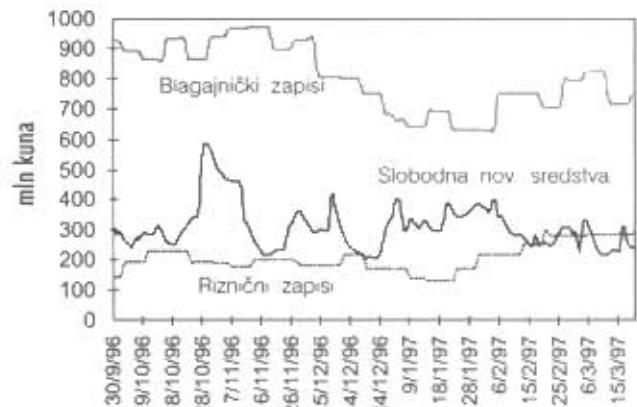
**DEVIZNE REZERVE NBH
u milijunima tekućih USD**

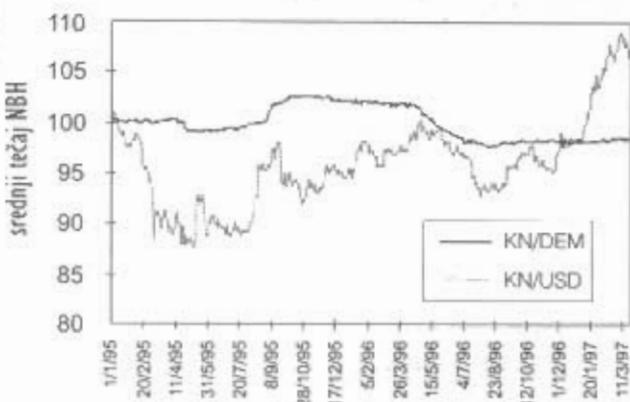
**REALNI PLASMANI BANAKA
u cijenama iz siječnja 1992.**

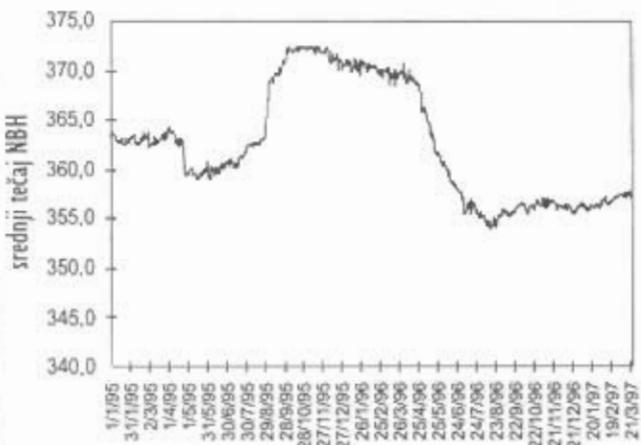
DRAGOVOLJNI BLAGAJNIČKI ZAPISI NBH, RIZNIČNI ZAPISI MINISTARSTVA FINANCIJA I SLOBODNA NOVČANA SREDSTVA POSLOVNHIH BANAKA KOD NBH

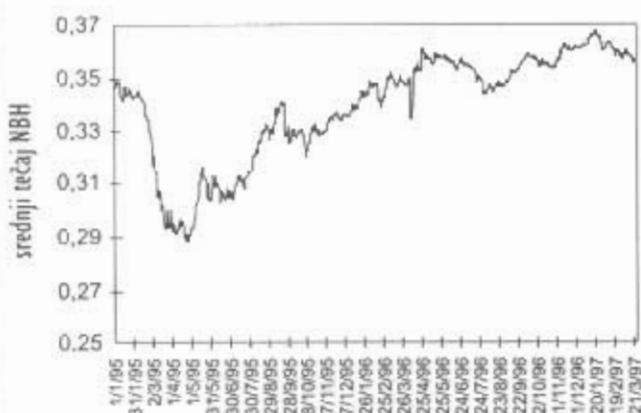
INDEKSI DNEVNOG NOMINALNOG TEČAJA KUNE PREMA NJEMAČKOJ MARKI I AMERIČKOM DOLARU (1.1.1995.=100)

NOMINALNI DNEVNI TEČAJ KUNE PREMA 100 DEM

NOMINALNI DNEVNI TEČAJ KUNE PREMA 100 ITL

čitav ožujak vrijedila više od 357 kuna za 100 njemačkih maraka.

Dolar je već u prošlom mjesecu završio svoj vrtoglavi rast, međutim, novouspostavljeni intervalni odnosi vrijede i dalje. Analitičari su suglasni da ovakav tečaj dolara realno odražava snagu američke privrede u ovom trenutku. Drugim riječima, moramo se naviknuti za 1 dolar izdvajati više od 6 kuna.

Talijanska lira kontinuirano je aprecirala od sredine protekle godine u odnosu na kunu i u odnosu na njemačku marku. Međutim, u posljednja dva mjeseca lira pomalo gubi dah na svjetskim tržištima u odnosu na marku, što je pojačano projekcijom proračunskog deficitne Italije za 1997. godinu od 4% GDP-a, (1% više od kriterija konvergencije). Tako je u posljednja dva mjeseca lira s 970 lira za njemačku marku oslabila na preko 1000 lira.

Takva kretanja zrcale se i na našim tečajnicama, gdje je lira u posljednja dva mjeseca blago nominalno deprecirala u odnosu na kunu (oko 2,8%).

U veljači bilježimo blagu depreciaciju kod oba indeksa realnog efektivnog tečaja koja pratimo. Kod indeksa realnog efektivnog tečaja uz cijene pri proizvođačima bilježimo minimalnu depreciaciju od 0,09%, dok kod indeksa realnog efektivnog tečaja uz cijene na malo bilježimo depreciaciju od 0,37%. Kod indeksa nominalnog efektivnog tečaja bilježimo depreciaciju od 0,13%.

Najveći utjecaj na ovakvo kretanje oba indeksa realnog efektivnog tečaja u veljači ima realna depreciacija kune u odnosu na američki dolar od visokih 4,9%. Ovako visoka stopa realne deprecijacije kune u odnosu na dolar rezultat je snažnog jačanja tečaja dolara u odnosu na njemačku marku u veljači.

PLATNA BILANCA

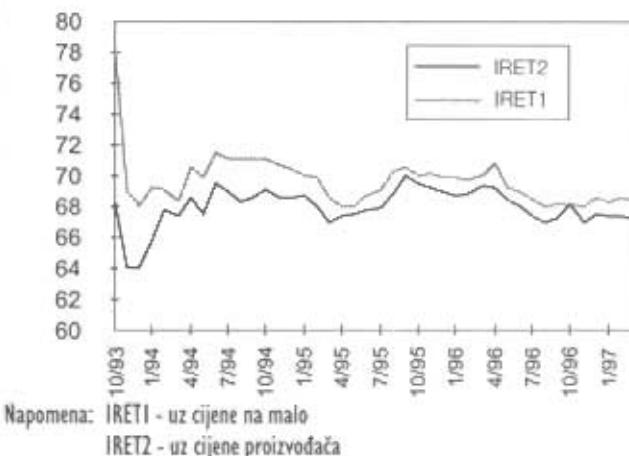
Deficit tekućeg računa u prvih deset mjeseci ove godine iznosi 996,6 milijuna USD što je oko 26,6% manje nego prethodne godine. Slično poboljšanje, tj. pad, bilježe i neto pogreške i propusti koje u prvih deset mjeseci 1996. godine iznose 753,9 mil USD, što je oko 17% manje nego u istom razdoblju prethodne godine. Ovako visoke stope pada deficitu tekućeg računa te neto pogrešaka i propusta rezultat su rasta neto prihoda od turizma u prvih deset mjeseci 1996. u odnosu na isto razdoblje prethodne godine u iznosu od oko 344,5 mil USD ili 47,8%, rasta izravnih stranih investicija od oko 199,7 mil USD ili 315,7%, te rasta neto tekućih transfera od oko 152 mil USD ili 29,9%.

Ako pogledamo kunske iznose izvoza i uvoza, koji su pouzdani zbog jačih oscilacija tečaja dolara, možemo zamijetiti da je u veljači došlo do blagog pada izvoza i rasta uvoza u odnosu na siječanj. Izvoz je u veljači 1997. godine viši za 38,5% u odnosu na veljaču 1996. godine, dok je uvoz porastao za 56,9% u istom razdoblju.

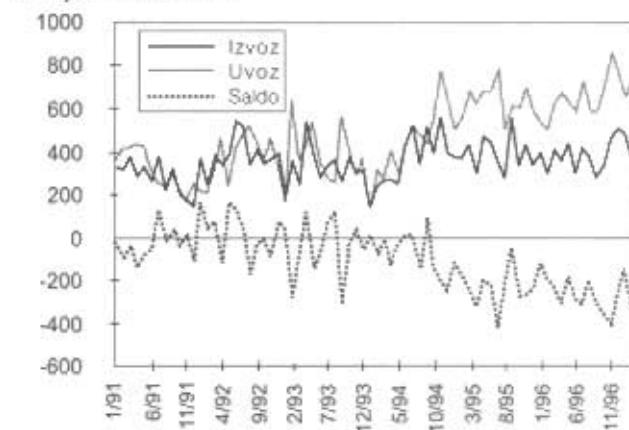
U izvozu u veljači 1997. godine u odnosu na veljaču 1996. bilježimo rast i kod proizvoda za reprodukciju, od 28,6%, i kod proizvoda za široku potrošnju, od 34,5%, i kod proizvoda za investicije, od 133,3%. Ovako visoka stopa rasta izvoza proizvoda za investicije prvenstveno je rezultat visokog rasta izvoza pogonskih strojeva i strojeva za obradu metala.

U uvozu u veljači 1997. godine u odnosu na veljaču 1996. bilježimo rast i kod proizvoda za reprodukciju od 51,6%, i kod investicijskih proizvoda od 82,9%, i kod proizvoda za široku potrošnju od 50,2%. Najveći rast uvoza zabilježen je kod transportnih sredstava.

INDEKS REALNOG EFETIVNOG TEČAJA KUNE, 1992.:I=100

ROBNI IZVOZ, UVOZ I SALDO ROBNE RAZMJENE
u milijunima tekućih USD

PLATNA BILANCA u milijunima USD (preliminarni podaci)

	I.- X. 96.	I.- X. 95.	indeksi I.- X. 96. / I.- X. 95.
Tekući račun	- 996,6	- 1357,3	73,4
Kapitalni i finansijski račun	659,9	814,1	81,1
Devizne rezerve NBH	- 417,3	- 492,4	84,7
Neto pogreške i propusti	753,9	1035,6	72,8

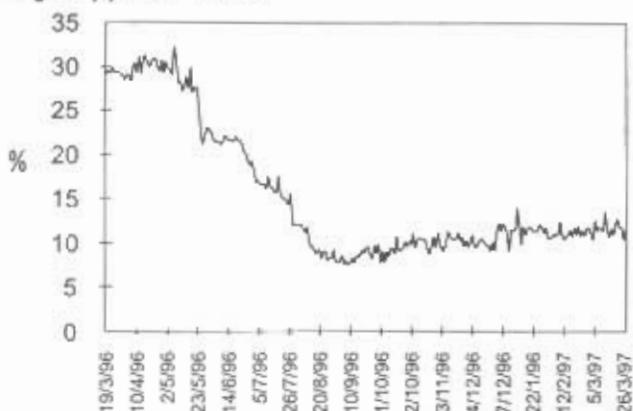
izvor: NBH

ROBNI IZVOZ I UVOZ (u milijunima USD)

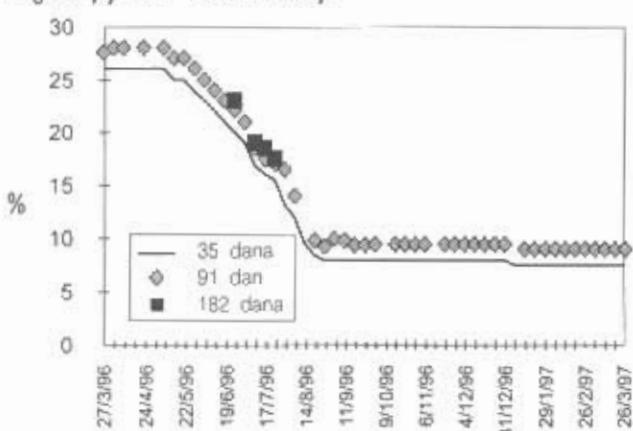
	I.-II. 1997.	I.-II. 1996.	II. 1997.	II. 1996.
IZVOZ	856,9	681,3	373,0	291,6
UVOZ	1371,8	1028,9	719,3	501,8

izvor: DZSRH

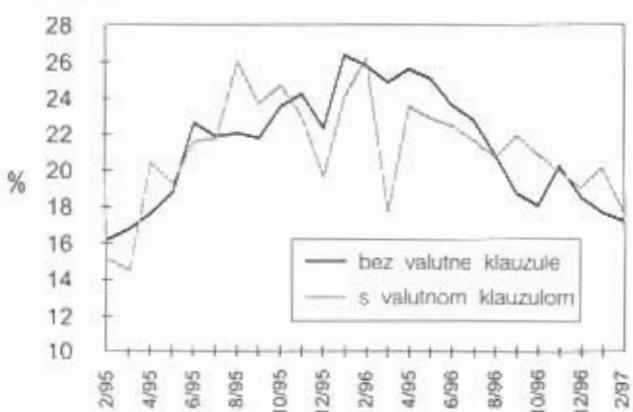
KAMATNA STOPA NA TRŽIŠTU NOVCA - ZAGREB na godišnjoj razini - dnevno

KAMATNE STOPE NA DRGOVOLJNE BLAGAJNIČKE ZAPISE U 1996. GOD. na godišnjoj razini - na dane aukcija

KAMATNE STOPE POSLOVNIH BANAKA NA KUNSKE KREDITE na godišnjoj razini

TRŽIŠTE NOVCA I KAMATNE STOPE

Prosječna dnevna kamatna stopa na Tržištu novca je tijekom posljednjih mjeseci znatno oscilirala (od najnižih 10,3 do najviših 13,5%). Posljedica je to znatnih fluktuačija u likvidnosti bankovnog sustava tijekom protekla četiri tjedna. Ponuda i potražnja stalno su se razmimoilazile, ovisno o likvidnosti. Zbog toga ni Narodna banka nije mogla ostati po strani, pa je intervenirala repo aukcijama. Cilj nije bio samo održavanje likvidnosti, već i sprječavanje rasta razine kamatnih stope na Tržištu novca, da se efekt ne bi proširio i na aktivne kamatne stope poslovnih banaka. Zanimljivo je da prosječna dnevna kamatna stopa raste krajem tjedna, a pogotovo kad slijede isplate mirovina i poreznih obveza. Kamatne stope prema ročnosti i vrsti pozajmica nisu se bitno promjenile, te se i dalje kreću od 9 do 11% za pozajmice uz opoziv, od 9 do 11% na rok do 5 dana, 11 do 16% na rok od 7 do 30 dana i od 16 do 18% na rok dulji od mjesec dana.

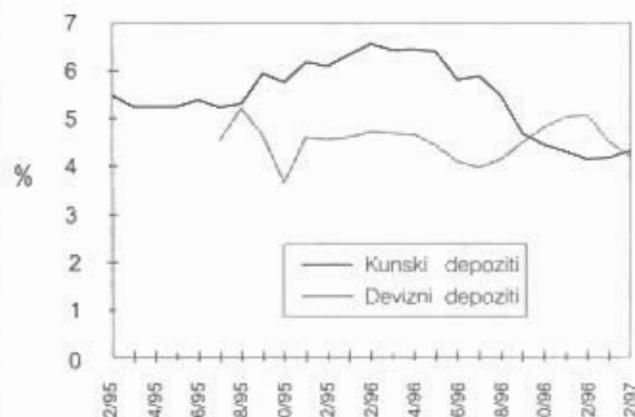
Kratkoročni vrijednosni papiri pokazuju relativnu stabilnost u svojim prinosima. Dragovoljni blagajnički zapisi su sa prinosima od 7,5% za upis na 35 dana i 9% za upis na 91 dan i dalje korisno ulaganje za poslovne banke, jer i služe kao dobro pokriće pri problemima s likvidnošću, a osim toga donose i siguran prihod. Istovremeno ispunjavaju i svoju primarnu namjeru kao instrument sterilizacije, što odgovara monetarnoj vlasti. Tresorski zapisi Ministarstva finansija jednako su tako privlačan finansijski instrument poslovnim bankama, a i drugim ulagačima, zbog povoljnijih priloga. No, zbog takve atraktivnosti prinosi na njih lagano opadaju, pa su tako u ožujku na aukcijama ostvarene kamatne stope od 10,25% za upis na 42 dana i 12% za upis na 91 dan.

Mekhanizam prenošenja efekta promjena kamatnih stopa na Tržištu novca na kamatne stope poslovnih banaka konačno se vidi. S obzirom na razvijenost našeg finansijskog sustava, ovaj efekt zahtijeva puno više vremena nego što je to uobičajeno u razvijenim zemljama. Prosječna kamatna stopa poslovnih banaka na novoodobrene kredite pala je na 17,2% (kunski krediti bez valutne klauzule), odnosno 17,6% (kunski krediti s valutnom klauzulom). Da bismo oslikali kamatne stope po ročnosti navedimo reprezentativne kamatne stope. Prosječna kratkoročna kamatna stopa (kunski krediti bez valutne klauzule) je na razini od 17,3%, a dugoročna (kunski krediti s valutnom klauzulom) na razini od 12,6%. Raspont aktivnih kamatnih stopa po bankama iznosi od 9,9 do 43,1% za kunske kredite bez valutne klauzule, odnosno od 8,3 do 44,2% za kunske kredite s valutnom klauzulom. Vodeće hrvatske banke imaju aktivne kamatne stope ispod prosjeka bankovnog sustava, što ulijeva nadu da će kamatne stope i dalje padati.

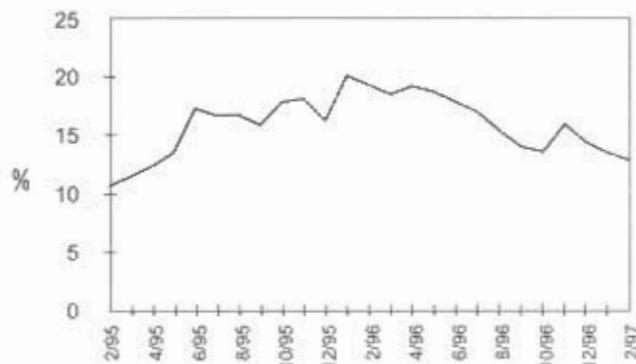
Kod pasivnih stopa dogodila se promjena. Dok su kamatne stope na kunske depozite prilično stabilne, kamatne stope na devizne depozite značajno su pale u prva dva mjeseca ove godine. Prosječna je kamatna stopa pala za gotovo 1 postotni poen i posljedica je pada kamatnih stopa na sve vrste i rokove deviznih depozita. To je vjerojatno posljedica vrlo visokog rasta devizne štednje protekle godine, a bankovnom sustavu ipak više trebaju kunki izvori sredstava.

Posljedica ovakvog kretanja aktivnih i pasivnih kamatnih stopa poslovnih banaka je stalno smanjivanje kamatnog "spreada" u apsolutnom iznosu (12,8 postotnih poena). No, iza zastora se krije upozorenje da usporedo s padom aktivnih padaju i pasivne kamatne stope.

KAMATNE STOPE POSLOVNIH BANAKA NA DEPOZITE

RAZLIKA IZMEĐU KAMATNIH STOPA NA KUNSKE KREDITE I KUNSKIE DEPOZITE

Napomena: razlika (spread) je izračunata kao razlika kamatnih stopa na kunske kredite bez valutne klauzule i kunske depozite bez valutne klauzule

NEPODMIRENI NALOZI ZA PLAĆANJE REGISTRIRANI KOD ZAP-a

